

از آدرخش مگری
تا هانی کرده

نقدی بر تاکشوهای ایرانی

علی ورامینی

دبیر گروه فرهنگ

این روزها از در و دیوار شبکه نمایش خانگی و بیش از آن، شبکه‌های اجتماعی، برنامه‌های گفت‌وگومحور (تاک‌شو) می‌ریزد. قدمت این برنامه‌ها هم‌سن رادیو و تلویزیون است، اما فراگیری امروز آن‌ها حیرت‌آور است. مجریان و بازیگرانی که در صداوسیما اسم و رسمی یافته و چهره‌شان آشنا شده، حالا بازار خارج از صداوسیما را پررؤق‌تر دیده‌اند؛ یا با پلتفرم‌های شبکه نمایش خانگی کار می‌کنند یا به‌طور مستقل در شبکه‌های اجتماعی‌شان برنامه می‌سازند. اگر کسی از اهل فن همت کند و برنامه‌های گفت‌وگومحور را احصا کند، احتمالاً به شکلی خواهد رسید که مرکزی دارد و حلقه‌های بی‌شماری اطراف آن را گرفته است. در این گراف که بی‌شابهت به گرداب نیست، چند چهره مشهور در مرکز قرار گرفته‌اند و هر چه از مرکز دورتر می‌شویم، برنامه‌هایی که در حلقه‌های دورتر ساخته می‌شوند از قضا مفیدترند. برنامه مفید، برنامه‌ای است که در آن خبری باشد یا دانشی یا زیبایی، همه می‌دانیم اینکه یک بازیگر دست‌چندم بگوید «ما فلان جا می‌نشینیم و صدای بوق ماشین من این است»، نه خیری دارد، نه دانشی و نه زیبایی. در یک وضعیت منطقی، اگر کسی که با چنین فردی گفت‌وگو می‌کند (بفرض ضروری بودن چنین گفت‌وگویی) این حرف‌ها را بشنود، قاعدتاً باید بگوید: «آفرین، ولی خب به ما چه؟» اما چنین توقعی از مجریان این برنامه‌ها داشتن، در این وضعیت خامی است.

وضعیت منطقی دقیقاً ضد آن چیزی است که برنامه‌های تاک‌شو صحنه‌آرایی می‌کنند تا از آن چیدمان برای لحظاتی به «توجه» آدم‌ها برسند؛ و از توجه کاربران بیابهرت بگویم فالوورها، سابسکرایب‌کنندگان و اعضای کانال‌ها. به درآمد، دال مرکزی این برنامه‌ها، آن نقطه کانونی که همه چیز در خدمت آن است، جلب‌توجه کاربران است و بس. فرمول روی کاغذ ساده است؛ هر چه توجه بیشتر، گردش مالی بیشتر. در اجرا هم ساده می‌بود اگر دسترسی عمومی به رسانه باعث فراگیری تولید این برنامه‌ها نشده بود. در میان این هیاهو، آن که در جلب‌توجه عامه موفق‌تر است، کسی است که بتواند کارهای عجیب‌تری انجام دهد؛ همان الگویی که همیشه به شبکه‌های اجتماعی حاکم بوده. یکی سیگار، نخمربغ، ماهی و سرکه را در میکسر می‌ریزد و سر می‌کشد تا توجه بگیرد، دیگری پدر و مادرش را اسباب‌تولید محتوا می‌کند. بازار تاک‌شوهای ایرانی هم امروز چنین وضعیتی پیدا کرده است. یکی برای جلب‌توجه شهرام شب‌پره را می‌آورد و دیگری به مهمانش اصرار می‌کند که بگوید «موادی کشیده» و اگر بگوید، حتماً دروغ می‌گوید. تمرکز افراطی بر جلب‌توجه لحظه‌ای، اولین چیزی است که بی‌اهمیت می‌کند، اثر سخنان ردوبدل‌شده بر جامعه است. از این‌رو دعوت یکی از ارثا ملشهور ایران به تاک‌شویی دیگر، چندان جای تعجب ندارد. ما قرار نیست گفت‌وگویی حرفه‌ای از کسی بشنویم که دانش و تبحر در پیشبرد گفت‌وگو دارد؛ خود مجری هم انگار از دنیای مهمان است و مخاطب در حال شنیدن صحبت دو هم‌قطار. حقیقت این است که فاخترترین تاک‌شوهای مشهور نیز چندان بهتر از این نیستند. مجری‌ای که وقتی مهمانش می‌گوید «روس‌ها رمان بلند می‌نوشتنند چون شب‌های طولانی داشتند» یا سر تأیید می‌کند، یا وقتی مهمان دیگرش شعری فراگیر را به‌جای شعر مولانا می‌خواند و باقی برنامه را بر همان مینا پیش می‌برد، آن قدر دانش ندارد که بگوید این محتوا و فرم هزاران فرسنگ از مولانا دور است؛ چگونه می‌خواهد مروج دانش و آگاهی باشد؟ این‌ها را گفتیم تا بگویم در سازوکار «اقتصاد توجه» -وضعیتی که در آن هر چه آنباشت توجه کاربر بیشتر باشد، درآمد هم بیشتر می‌شود- دیگر حضور ارثا مل و فاضل فرقی نمی‌کند. و پترین این برنامه‌ها شاید متفاوت باشد، اما در آنباشن همه یک متاع دارند. هر بنی‌بشری که بتواند برای لحظه‌ای توجه بگیرد، سوزه این برنامه‌ها، این پلتفرم‌ها و این سازوکار اقتصادی است. حقیقت‌اش را بخوایید، من از حضور هانی کرده متعجب نمی‌شوم؛ از قدرت این گرداب حیرت می‌کنم که چگونه فاضل و دانشمندی چون دکتر آذر خش مگری را هم احاطه می‌کند. به خاطر نندارم تا به حال ایشان با اهل فن و روزنامه‌نگاران متخصص حوزه‌شان حتی یک گفت‌وگو کرده باشند، اما در یک‌سال گذشته سه‌بار در تاک‌شو‌هایی شرکت کرده‌اند که یک‌روز با ایشان گفت‌وگو می‌کنند، روز دیگر با شهرام شب‌پره روزی دیگر با هانی کرده. حتماً که انتخاب خودشان است و به کسی بدهکار نیستند و البته حتماً که آقای دکتر مگری میلیون‌ها بار بیشتر از من از منقاد شدن در برابر یک وضعیت آگاهند، اما متأسفاناً این روزها «دیده شدن و ونعمانش مثل همان بیت مولاناست:

«صدهزاران دام و دانه است ای خدا / ما چو مرغیان حریصین»

۱۶
۲۴ ساعت

24 HOURS

hammihanmedia@gmail.com
@Hammihanonline

• صاحب امتیاز و مدیرمسئول: غلامحسین کریم‌اسچی
• مشاوران: عباس عیدی و احمد زیدآبادی
• سردبیر: محمدجواد روح • معاون سردبیر: مهرداد خدیر • دبیر آنلاین: شبنم رحمتی
• دبیران گروه‌ها: فرزانه طهرانی (اقتصاد) • آرمین منتظری (دیپلماسی و بین‌الملل)
• علی ورامینی (رسانه و فرهنگ) • سمیه متقی (سیاست) • الناز محمدی (جامعه) • آرش خاموشی (عکس)
• مدیراداری و آگهی‌ها: شاهرخ حیدری
• مدیر هنری: مهدی قربانی تبار
• هادی حیدری (طرح و کاریکاتور) • حروفچینی و ویراستاری: شهرام هادی

• تلفن روابط عمومی: ۸۸۷۴۹۳۰۰ • تحریریه: ۸۸۷۳۰۲۹۱ • آگهی‌ها: ۸۸۷۳۵۲۰۷ • نشانی: خیابان شهید بهشتی، خیابان پاکستان، کوچه دوازدهم، پلاک ۱۸
• لیتوگرافی و چاپ: هم‌میهن • تلفن چاپخانه: ۰۲۱۴۶۸۱۱۱۴ • توزیع: نشر گستر امروز نوین • تلفن: ۰۲۱-۶۱۹۳۳۰۰۰

عکس: خبرگزاری ایرنا

جنگ نایب قهرمانی با درخشش زنان

مسابقات کشورهای اسلامی در حالی وارد روز دهم شد که بخش زیادی از مدال‌های کسب‌شده توسط ورزشکاران زن ایرانی به دست آمده است

سپهر خرمی

گزارشگر ورزشی هم‌میهن

مدال طلا دست پیدا کرد. تیم دوپل زنان با ترکیب ندا شهسوری و شیمای صفایی در فینال این بازی‌ها با پیروزی ۳ بر یک مقابل ترکیه به برتری رسید و قهرمان شد و به مدال طلا دست پیدا کرد.

عملکرد کم‌نظیر کاراته‌کای‌ها

کاراته‌زنان در این دوره نیز شگفتی خلق کرد و با اکثریت مدال طلا به ایران برگشت. فاطمه صادقی که بر میان‌روی مدال او حساب ویژه‌ای باز کرده بودند در این مسیر موفق ظاهر شد و با پیروزی مقابل حریفی از کشور ترکیه با رأی داوران به طلای این رشته دست یافت. هشت ورزشکار از ایران، کویت، امارات، عربستان، ترکیه، الجزایر، مراکش و برونئی در رقابت‌های کاتا بانوان حضور داشتند. دو کاراته‌کای کشورمان هم بعد از آن در بخش کمبته به روی تاتامی رفتند که سارا بهمنیار بر وزن ۵۰- کیلو به فینال رسید و در نهایت به مدال طلا رسید. سارا بهمنیار دیگر کاراته‌کای ایران در وزن منهای ۵۰ کیلوگرم بعد از پیروزی مقابل حریفانی از سنگال و ساحل عاج به فینال رسید و در فینال این رقابت‌ها نیز با یک مبارزه حساب‌شده موفق شد حریفی از ازبکستان را شکست دهد و طلایی شود. گفتنی است در ادامه در بخش زنان ورزشکار ایران در رقابت‌های کشورهای اسلامی در ریاض، اتوسا گلشانداز، کاراته‌کای منهای وزن ۶۰ کیلوگرم ایران، پس از استراحت در دور اول، نخستین مبارزه خود را برابر نماینده نیجر «نوما محمد» انجام داد و با نتیجه ۹ بر یک حریف خود را شکست داد. این کاراته‌کای ایرانی در دیدار نیمه‌نهایی مقابل حریفی از عربستان قرار گرفت و با نتیجه ۱۰ بر دو حریف خود از کشور میزبان را شکست داد. اما اتوسا در فینال این رقابت‌ها مقابل «وفا محبوب» از تونس قرار گرفت و با امتیاز ۴ بر ۸ این حریف را شکست داد و به مدال طلا دست یافت.

طلای ارزشمند بهشتی در وزنه‌برداری

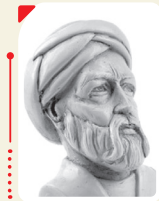
عادت کرده بودیم که یکی از قهرمانان ایران در رشته وزنه‌برداری مردان از شهر اردبیل باشد که این بار خاتم مهسا بهشتی در بخش زنان نیز شگفتی خلق کرد. مهسا بهشتی با عملکردی درخشان موفق شد مدال طلا در حرکت دوزرب و دو مدال برنز در یک‌ضرب و مجموع را برای کاروان ایران به ارمغان آورد و افتخاری بزرگ برای ورزش زنان استان اردبیل رقم بزند. بهشتی در حرکت دوزرب با مهارت ۱۳۴ کیلوگرم، عنوان نخست و مدال طلای این بخش را از آن خود کرد. او در حرکت یک‌ضرب با مهارت ۱۰۴ کیلوگرمی به مدال برنز رسید و در مجموع دو حرکت با ثبت رکورد ۲۳۸ کیلوگرم، مدال برنز دیگری را نیز کسب کرد. گفتنی است ریحانه کریمی هم با مهارت ۱۲۶ کیلوگرمی در دوزرب و مجموع ۲۲۱ کیلوگرم توانست مدال برنز دوزرب و مجموع را کسب کند.

عملکرد خوب زنان در بخش تیمی

تیم‌های ورزشی ایران در بخش تیمی زنان نیز تا امروز قابل توجه جلورفتند. تیم ملی هندبال زنان ایران که بازی‌هایش را با باخت شروع کرده بود، با بازگشت به مسیر صحیح خودش، با برتری ۲۳ به ۲۱ مقابل کینه، حضورش در نیمه‌نهایی را قطعی کرد. از طرف دیگر تیم ملی والیبال زنان ایران در دیدار رده‌بندی با پیروزی ۳ بر صفر برابر تاجیکستان، به مدال برنز دست یافت. جدیدترین خبر تا قبل از چاپ‌شدن این گزارش در روزنامه هم‌میهن خلق یک شگفتی در مسابقات تکواندو زنان بود که عصر دیروز در نخستین وزن این رقابت‌ها یعنی در وزن ۴۶-، ساینای کریمی ۱۹ ساله ابتدا موفق به شکست حریف قزاقستانی شد و در دور دوم، به مصاف حریف ترکیه‌ای رفت که چندی پیش در رقابت‌های جهانی به مدال طلا رسیده بود. ساینای کریمی با این برد توانست راهی نیمه‌نهایی شود و شانس مدال خود را با شکست‌دادن اصلی‌ترین رقیب‌اش افزایش دهد. در نیمه‌نهایی کریمی در راند اول با نتیجه ۱۳ بر ۱۱ موفق شد ماریمادزکی، نماینده کشور نیجر را شکست دهد. در راند دوم این رقابت‌ها، کریمی با نتیجه ۱۱ بر ۹ بازی را به سود خود تمام کرد و راهی فینال شد. او در این مرحله در مقابل اکبروا از آذربایجان رفت و با نتیجه ۲ بر صفر به برتری و مدال طلا رسید. گفتنی است قهرمانی ترکیه در این رقابت‌ها قطعی‌شده و ایران برای مقام دوم با ازبکستان، قزاقستان و مصر در حال رقابت است.

چهره

شاعر نقاد فارسی

امروز ۲۷ آبان‌ماه، به روایتی سالمرگ جامی، شاعر و اندیشمند بزرگ ایرانی است. شاعری که خودش را نگهبان فرهنگ و اندیشه زمانه‌اش می‌دانست و کوشید میان ادبیات، موسیقی، منطق و تفسیر، پیوندی کم‌نظیر برقرار کند. او در ۸۱۷ قمری در تربت‌جام به دنیا آمد، در نوجوانی به هرات رفت و در مدرسه نظامیه که در آن علوم متداول آن زمان تدریس می‌شد، پرورش یافت. جامی شاعری ژرکار بود و مجموعه‌های مهمی همچون «دیوان‌های سه‌گانه» و «هفت اورنگ» را خلق کرد که شامل شعرهای عاشقانه، اخلاقی، عرفانی و تعلیمی است. مثنوی‌هایی چون «سلامان و ايسال»، «یوسف و زلیخا» و «سلسله‌الذهب»، او را در شمار آخرین قله‌های سنت کلاسیک شعر فارسی قرار داد و در نثر نیز با کتاب «بهارستان» که از گلستان سعدی الهام گرفته، به جایگاهی ممتاز در ادبیات فارسی رسید. گرچه بسیاری جامی را با شعرهای عاشقانه و عرفانی‌اش می‌شناسند، اما او دارای نگاه اجتماعی خاصی هم هست. نگاه جامی به زنان و نقش و جایگاه آنها نیز بسیار پیشروانه بود. با این حال آنچه‌ها‌اش را ماندگار کرد، تلفیق هم‌زمان دانش، عرفان و هنر در آثاری بود که هنوز الهام‌بخش شاخه‌های مختلف ادبی و فکری‌اند. این شاعر پرآوازه در سال ۸۹۸ قمری در سن ۸۱ سالگی در هرات درگذشت.

کتابخانه

ریشه‌های قانون‌مداری در ایران

کتاب «چالش قانون و شریعت: در دوره قاجاریه» یکی از کتاب‌های جدید انتشارات «کویر» با موضوع مشروطه است که به کتاب‌فروشی‌های کشور عرضه شده است. این کتاب را جواد نوری‌زاده، پژوهشگر علم سیاست نوشته و یکی از حساس‌ترین مقاطع تاریخ معاصر ایران را به‌صورت تحلیلی روایت کرده است. دوره‌ای که در آن حکومت قانون برای نخستین‌بار به مسئله‌ای جدی در ذهن و عمل سیاست‌ورزان و روشنفکران ایرانی بدل شد. نویسنده با تمرکز بر دوران صدارت میرزااحسین‌خان مشیرالدوله معروف به

چالش قانون و شریعت
در دوره قاجاریه
نویسنده:
جواد نوری‌زاده
انتشارات: کویر

سپهسالار، نسبت شریعت و قانون در یکی از نخستین تجربه‌های قانون‌گذاری کشور را واکاوی می‌کند. نسبتی که برای جامعه مذهبی و دین‌محور چالش‌برانگیز بود و زمینه‌ساز جدال‌های فکری، حقوقی و سیاسی گسترده‌ای شد. به‌استناد متن پشت جلد، کتاب «چالش قانون و شریعت: در دوره قاجاریه» می‌کوشد تصویری روشن از تلاش‌های تحول‌خواهان قاجاری برای نهادینه‌کردن حکومت قانون و پیامدهای نظری و عملی آن ارائه دهد. این اثر پژوهشی و مستند برای دانشجویان و پژوهشگران علوم سیاسی، حقوق و تاریخ ایران خواندنی و راه‌گشاست. کتاب در ۳۰۴ صفحه و با قیمت ۳۹۰ هزار تومان منتشر شده است.

تاریخ

آغاز پادشاهی بهرام گور

یزدگرد یکم در ۹ نوامبر ۴۲۰ میلادی درگذشت و ۹ روز بعد پسر کوچک‌تر او، بهرام با نام بهرام پنجم به تخت نشست. این سلطنت در حالی بود که شاپور برادر بزرگ بهرام در قید حیات نبود، نرسی برادر میانی، مقام پادشاهی را نمی‌پذیرفت و بزرگان ایران با شاه‌شدن بهرام موافق نبودند زیرا مادر او سوشنخت، یک بانوی ایرانی یهودی بود و آموزگار نظامی‌اش، کیش مسیحی داشت. یزدگرد پدر بهرام در دوران دو دهه سلطنت‌اش، به مسیحیان ایرانی، آزادی مذهبی، اجازه تأسیس کلیسا و حتی تبلیغ داده بود و همین حساسیت بزرگان را برانگیخته بود که مبادا بهرام، سیاست‌پدر را تداوم بخشد. با این نگرانی‌ها، بزرگان ایران شاهزاده‌ای به‌نام خسرو را به‌عنوان شاه اعلام کردند ولی بهرام که فردی نظامی و شجاع بود و در ارتش حامیان فراوانی داشت بر آنان غلبه کرد. با این‌همه، او طی ۱۷ سال حکومت‌اش، سیاست آزادی مذهبی را پی نگرفت و ضمن ادای احترام به آتشکده «آذرگشنسپ» آذربایجان، برای راضی نگه‌داشتن موبدان، حتی خودمختاری تاریخی ارمنستان را لغو کرد و آن را به‌صورت یک استان سلطنتی درآورد.